

Dosarul nr.2r-401/20

Prima instanță: Judecătoria Cimișlia, sediul Central (jud. S. Aramă)

Instanța de apel: Curtea de Apel Comrat (jud. G. Colev, Șt. Starciuc, L. Caraianu)

Instanța de revizuire: Curtea de Apel Comrat (jud. G. Colev, Șt. Starciuc, L. Caraianu)

DECIZIE

23 septembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Tamara Seu și Liudmila Seu,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Dumitru Rață
împotriva Liudmilei Seu, Tamara Seu și Olga Popovici cu privire la restituirea
împrumutului,

împotriva încheierii din 25 iunie 2020 a Curții de Apel Comrat, prin care s-a
respins ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Tamara Seu și Liudmila
Seu,

c o n s t a t ă:

La 10 ianuarie 2018, prin intermediul poștei (f.d.8), Dumitru Rață a depus
cerere de chemare în judecată împotriva Liudmilei Seu, Tamara Seu și Olga
Popovici solicitând încasarea sumei împrumutului în mărime de 11200 de dolari, a
taxei de stat și cheltuielile de asistență juridică.

Prin hotărârea din 14 mai 2018 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central, s-a
respins cererea de chemare în judecată depusă de Dumitru Rață împotriva Liudmilei
Seu, Tamara Seu și Olga Popovici cu privire la restituirea împrumutului.

Prin decizia din 01 noiembrie 2018 a Curții de Apel Comrat s-a admis apelul
declarat de Dumitru Rață și avocatul Georgeta Lupea și s-a casat integral hotărârea
din 14 mai 2018 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central și s-a pronunțat o nouă
hotărâre de admitere parțială a acțiunii; s-a încasat în mod solidar de la Liudmila Seu
și Tamara Seu în beneficiul lui Dumitru Rață suma împrumutului în mărime de
11200 de dolari SUA și cu titlu de recuperare a cheltuielilor de judecată, suma de
10052, 87 de lei; s-a respins pretenția lui Dumitru Rață împotriva Olgăi Popovici cu
privire la încasarea sumei împrumutului și a cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 13 martie 2019 a Curții Supreme de Justiție s-a declarat
inadmisibil recursul înaintat de Tamara Seu, reprezentată de avocatul Ghenadie
Odobescu.

La 27 aprilie 2020 s-a înregistrat cerere de revizuire depusă de Liudmila Seu și
Tamara Seu, în temeiul art. 449 lit. b) Cod de procedură civilă, prin care au solicitat
admiterea cererii de revizuire, casarea deciziei instanței de apel și transmiterea

cauzei conform competenței Judecătoriei Edineț, sediul Central, pentru examinare în fond.

Prin încheierea din 25 iunie 2020 a Curții de Apel Comrat s-a respins ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Liudmila Seu și Tamara Seu împotriva deciziei din 01 noiembrie 2018 a Curții de Apel Comrat.

La 13 iulie 2020, prin intermediul poștei (f.d.174), Liudmila Seu și Tamara Seu a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 25 iunie 2020 a Curții de Apel Comrat, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii din 25 iunie 2020 a Curții de Apel Comrat, a deciziei instanței de apel, a hotărârii primei instanțe, iar cauza să fie transmisă spre examinare conform competenței Judecătoriei Edineț, sediul Central, pentru examinare în fond.

În motivarea recursului s-a invocat că încheierea Curții de Apel Comrat este neîntemeiată, ilegală, adoptată cu încălcarea normelor de drept procedural naționale și internaționale. Prin încheierea contestată, instanța a demonstrat un dezinteres total în examinarea obiectivă și legală a cererii de revizuire.

Totodată, au opinat că judecătorii care au participat la examinarea cauzei date în apel, nu erau în drept să participe la examinarea cererii de revizuire, deoarece aveau un interes născut și personal de a menține soluția adoptată anterior.

Recurentele au pretins că cauza în apel la 01 noiembrie 2018 a fost examinată în lipsa lor, fiind lipsite de dreptul la un proces echitabil, obiectiv și nepărtinitor și adoptă o hotărâre diametral opus celei adoptate de prima instanță.

Instanța de revizuire contrazice propriile argumente din decizia instanței de apel din 01 noiembrie 2018, precum și nu a adus argumente în dezbaterea cererii de revizuire. Or, ajungând la concluzia că Olga Popovici nu are anumite obligațiuni față de Dumitru Rață și în așa circumstanță ajungând la concluzia de a casa hotărârea instanței de fond, urma să transmită spre examinare instanței de judecată în a cărei rază teritorială locuiau.

De asemenea, au menționat că nu au fost prezentate probe incontestabile precum că Dumitru Rață le-ar fi transmis suma solicitată spre încasare, precum și că ar fi dispus de suma dată.

Recurentele au declarat că au specificat concret încălcarea de către instanța de fond și instanța de apel prevederile art.38 Cod de procedură civilă. Or, acest argument important nu a fost invocat de către avocatul lor la declararea recursului împotriva deciziei instanței de apel din 01 noiembrie 2018.

Copia recursului a fost expediată intimaiilor la 28 iulie 2020, conform scrisorii de însoțire (f.d.176) și a fost recepționată la 03 august 2020, conform avizelor de recepție (f.d.178-179).

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Comrat a adoptat încheierea contestată la 25 iunie 2020, iar Liudmila Seu și Tamara Seu a declarat recurs la 13 iulie 2020, prin intermediul poștei (f.d.174).

Materialele cauzei atestă comunicarea încheierii recurentelor la 30 iunie 2020, conform scrisorii de însoțire (f.d.162) și a fost recepționată la 06 iulie 2020, conform avizelor de recepție (169-170). Astfel, recursul este declarat în termen.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat prin prisma argumentelor invocate în recurs și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept,

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat de Liudmila Seu și Tamara Seu și va menține încheierea contestată, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În temeiul art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Materialele cauzei atestă că prin încheierea din 25 iunie 2020 a Curții de Apel Comrat s-a respins ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Liudmila Seu și Tamara Seu împotriva deciziei din 01 noiembrie 2018 a Curții de Apel Comrat (f.d.155-158).

Inițial Colegiul menționează că în sensul art. 451 alin. (1) Cod de procedură civilă, cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art.447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art.449 și anexându-se probele ce le confirmă.

Prin cererea de revizuire depusă de către Liudmila Seu și Tamara Seu, deși, a fost indicat ca temei art. 449 lit. b) Cod de procedură civilă, în esență, s-a invocat încălcarea competenței la primirea cererii de chemare în judecată, precum și la examinarea litigiului, având în vedere că sunt locuitori ai sat. Fetești, r-nul Edineț, iar cauza a fost examinată de către Judecătoria Cimișlia, sediul Central, contrar prevederilor art. 38 Cod de procedură civilă.

Aici este de remarcat că reclamantul în cererea de chemare în judecată a indicat cu calitatea procesuală de pârâți, trei persoane, inserând domiciliul fiecărei, iar al pârâtelor Liudmila Seu și Tamara Seu a fost menționat ca fiind sat. Fetești, r-nul Edineț, iar a Olgăi Popovici-sat. Cenac, r-nul Cimișlia.

Subsecvent, domiciliul pârâtelor constituie o circumstanță cunoscută anterior examinării cauzei.

Astfel, Colegiul relevă că instanța de revizuire justificat a conchis asupra inadmisibilității cererii de revizuire, or, instanța de revizuire a accentuat că circumstanțele invocate în cererea de revizuire nu cad sub incidența art. 449 Cod de procedură civilă, având în vedere că invocarea emiterii unei hotărâri cu încălcarea competenței nu se încadrează în norma de drept procedural.

Or, în conformitate cu art. 449 Cod de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care: b) au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei.

Pornind de la textul normei de drept citate în raport cu argumentele recurentului, Colegiul notează că legiuitorul a stabilit expres cazurile de declarare a revizuirii.

În speță, instanța de revizuire a reținut că motivul invocat în cererea de revizuire nu se încadrează în temeiurile de drept pentru redeschiderea procesului.

Mai mult, cu referire la temeiul de revizuire invocat de revizvente, Colegiul notează că prin prisma art.449 lit.b) Cod de procedură civilă, se condiționează ca

circumstanțele devenite cunoscute să aibă importanță esențială pentru justa soluționare a cauzei civile, adică să aibă putere decisivă asupra concluziei (hotărârii) instanței de judecată.

Or, circumstanțele nou-descoperite pot fi definite ca totalitatea de fapte juridice (obiect al probației) care duc la apariția, modificarea sau stingerea drepturilor și obligațiilor civile, care au o importanță esențială pentru soluționarea justă a cauzei civile, totodată, având putere decisivă asupra concluziei instanței de judecată, care nu au fost cunoscute revizuentului anterior, dar existau până la momentul pronunțării hotărârii, care să fie descoperite după ce hotărârea judecătorească a devenit irevocabilă și dacă revizuentul dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

Corelând normele de drept cu situația de fapt, Colegiul învederează că instanța de revizuire corect a conchis că circumstanțele redată în cererea de revizuire nu constituie temei de revizuire în sensul art. 449 Cod de procedură civilă.

Raportând dispozițiile legale enunțate anterior cu criticile aduse de revizuenți, Colegiul atestă lipsa unor motive întemeiate care ar putea fi reținute de către instanța de recurs în sensul casării actului judecătorec contestat. De altfel, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea prevederilor legale de către instanța de revizuire la examinarea cererii, în situația în care instanța a concluzionat asupra inadmisibilității cererii de revizuire corelând circumstanțele inserate în cererea de revizuire cu prevederile art.449 Cod de procedură civilă.

Cu referire la alegația recurentelor precum că nu erau în drept aceeași judecători care au examinat cererea de apel să examineze și cererea de revizuire, deoarece ar avea un interes născut și personal, Colegiul menționează că în contextul prevederilor art.448 alin. (2) Cod de procedură civilă, cererea de revizuire se soluționează de instanța care a menținut, a modificat hotărârea sau a emis o nouă hotărâre.

Prin prisma criticii recurentelor precum că cauza în ordine de apel la 01 noiembrie 2018 a fost examinată în lipsa lor, Colegiul relevă că avizele de recepție a înștiințărilor anexate la materialele cauzei atestă citarea legală a părților (f.d.74-75), iar neprezentarea la examinarea cauzei nu poate fi pusă pe seama instanței, în situația în care ultima și exercitat obligația de înștiințare.

Mai mult, la exercitarea căii de atac împotriva deciziei instanței de apel, revizuenții nu au indicat despre încălcarea competenței, aspect reținut de instanța de revizuire, or, pornind de la poziția recurentelor din prezentul recurs, avocatul ar fi omis acest argument important.

În acest Colegiul accentuează că, în conformitate cu art. 75 alin.(4) Cod de procedură civilă, actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sunt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

Cu referire la alegația recurentelor precum instanța de apel stabilind că Olga Popovici nu are anumite obligațiuni față de Dumitru Rață, casând hotărârea instanței de fond urma să transmită spre examinare în instanța judecătorească competentă, Colegiul relevă că atât Olga Popovici, cât și Liudmila Seu și Tamara Seu aveau calitatea procesuală de părâte, iar instanța la examinarea cauzei nu modifică calitatea procesuală a părților, aceasta este prerogativa reclamantului, instanța la etapa

pregătirii cauzei pentru dezbaterile judiciare este doar în drept de a stabili componența participanților la proces și după caz implicarea în proces a altor persoane, precum și să soluționeze problema intervenirii în proces a coreclamanților, copârâților și intervenienților.

Prin critica adusă de recurente precum că cauza CtEDO, Duca vs Moldova, nu ar fi relevantă speței, Colegiul evidențiază că instanța de revizuire cu referire la cauza dată, inclusiv și la alte cauze CtEDO a accentuat importanța respectării principiului securității raporturilor juridice, pornind de la jurisprudența Curții Europene.

Alte argumente aduse de către recurente nu pot fi reținute, deoarece nu exprimă anumite încălcări a prevederilor legale admise de instanța de revizuire la examinarea cauzei în ordine de revizuire.

Concomitent, Colegiul învederează că, revizuirea este o cale de atac de retractare și nu reformare prin intermediul căreia se poate obține anularea unei hotărâri judecătorești irevocabile și reînnoirea judecătii în cazurile expres determinate de lege, iar retractarea neîntemeiată a hotărârii contestate poate duce la încălcarea principiului stabilității raporturilor juridice. De aceea, legea admite revizuirea numai în cazuri strict determinate, care sunt prevăzute în mod limitativ în art. 449 Cod de procedură civilă. La fel, aceasta nu necesită rejudecarea cauzei în mod implicit, ci doar ca efect al admiterii cererii de revizuire, ceea ce prezumă existența temeiurilor în acest sens, în caz contrar poate avea loc o ingerință asupra securității raportului juridic.

La fel, se accentuează că în cadrul revizuirii nu se verifică legalitatea și temeinicia hotărârii adoptate, ci în baza unor temeiuri strict prevăzute de lege are loc redeschiderea procesului și aceste temeiuri trebuie să fie obiective, reale și legale.

Instanța de recurs reiterează că unul din elementele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul stabilității raporturilor juridice, care înseamnă, între altele, că o soluție definitivă a oricărui litigiu nu trebuie rediscutată (cauza Roșca c. Moldovei, nr. 6276/02, § 24, din 22 martie 2005). Principiul securității raporturilor juridice presupune respectul față de principiul lucrului judecat. Acest principiu insistă asupra faptului, că nici o parte la proces nu este în drept să solicite revizuirea unei hotărâri care este definitivă și executorie, chiar în scopul reluării procesului de judecată și o nouă soluționare a cauzei. Or, existența a două păreri asupra aceleiași probleme nu poate servi temei pentru reexaminare. Ca excepție, se face în cazul în care reexaminarea este necesară în temeiul circumstanțelor fundamentale și obligatorii, în caz contrar va constitui incontestabil o încălcare a principiului securității raporturilor juridice.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin. (2), art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Tamara Seu și Liudmila Seu.

Se menține încheierea din 25 iunie 2020 a Curții de Apel Comrat, prin care s-a respins ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Tamara Seu și Liudmila Seu, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Dumitru Rață împotriva Liudmilei Seu, Tamara Seu și Olga Popovici cu privire la restituirea împrumutului.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat